

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति तथा बढुवा समिति
सानोठिमी, भक्तपुरको

कृषि सहायक प्रशिक्षक (बाली विज्ञान)
(सहायक स्तर प्रथम श्रेणी प्राविधिक) पदको
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

सेवा : प्राविधिक तथा प्रशिक्षण समूह : कृषि तथा भेटेरेनरी प्राविधिक प्रशिक्षण उपसमूह : कृषि
पद : कृषि सहायक प्रशिक्षक (बाली विज्ञान) स्तर : सहायक स्तर प्रथम

पाठ्यक्रमको रुपरेखा : यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ ।

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क : २००

द्वितीय चरण : अन्तरवार्ता

पूर्णाङ्क : २५

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा योजना

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अंक भार	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामाजिक अध्ययन	१००	४०	बस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	$५० \times २ = १००$	१ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी विषय	१००	४०	बस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	$२५ \times २ = ५०$	३० मिनेट
				विषयगत छोटो उत्तर	$५ \times १० = ५०$	२ घण्टा

द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता योजना

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	२५	मौखिक

- माथि उल्लेखित सेवा अन्तर्गतका समूहहरूको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम उपर्युक्त बमोजिम हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जे सुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारको प्राप्ताङ्क र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा प्राप्त गरेको अङ्क जोडी योग्यताक्रम अनुसार सिफारिस गरिनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति : २०७१ वैशाख २३ गते
- यस भन्दा अगाडि लागु भएको माथि उल्लिखित सेवा/समूह/उप-समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

द्रष्टव्य : सीमित खुल्ला प्रतियोगिताको लागि पनि यही पाठ्यक्रम लागू हुनेछ । साथै उक्त सीमित खुला प्रतियोगितातर्फका उम्मेदवारहरूको लिखित परीक्षाको उत्तीर्णाङ्क परिषद्को कर्मचारी सेवा शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी विनियमावली २०६९ को विनियम २९ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति तथा बढुवा समिति
सानोठिमी भक्तपुरको

कृषि सहायक प्रशिक्षक (बाली विज्ञान)
(सहायक स्तर प्रथम श्रेणी प्राविधिक) पदको
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : सामान्य ज्ञान र सामाजिक अध्ययन

पूर्णाङ्क - १००

- नेपालको भौगोलिक ऐतिहासिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, राजनैतिक अवस्था र खेलकुद सम्बन्धी जानकारी
- विश्वका महत्वपूर्ण समसामयिक घटना सम्बन्धी जानकारी
- विज्ञान प्रविधि सम्बन्धी महत्वपूर्ण उपलब्धि सम्बन्धी जानकारी
- नेपालको लोकतन्त्रका लागि भएका महत्वपूर्ण अभ्यासहरू
- भौगोलिक आधारमा नेपालको विभाजन र प्रत्येक भागका विशेषताहरू, नेपालको प्राकृतिक सम्पदा, जलस्रोत, पहाडहरू, खानी, जलवायु
- नेपालमा योजनाबद्ध विकास र नेपालको सरकारी बजेट प्रणाली
- आर्थिक विकास र नेपालको आर्थिक पक्ष एवं अर्थतन्त्र सम्बन्धी पक्षहरू
- वातावरण प्रदूषणका कारणहरू र यसबाट हुने खतराहरू, वातावरण स्वच्छ र सन्तुलित राख्ने उपायहरू, शहरीकरण र जनसङ्ख्या वृद्धि तथा वातावरणको सम्बन्ध
- नेपालको परराष्ट्र सम्बन्ध, सार्क र संयुक्त राष्ट्रसङ्घ सम्बन्धी जानकारी

कृषि सहायक प्रशिक्षक (बाली विज्ञान)
(सहायक स्तर प्रथम श्रेणी प्राविधिक) पदको
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी विषय

पूर्णाङ्क - १००

1. Soil Science:

- Definition of soil
- Economic importance of soil in crop production
- Soil formation and classification
- Physical, chemical, and biological properties of soil
- Plant nutrients and nutrient cycle
- Soil fertility, soil productivity and sustainable soil management
- Organic manure and chemical fertilizers
- Soil erosion, conservation and soil survey.

2. Agronomy:

- Introduction and economic importance of Agronomy
- Weather and climatic condition of Nepal for agricultural crops
- Classification of agronomical crops found in Nepal
- Improved cultivation practices of common field crops
- Seed technology of field crops
- Common plantation crops found in Nepal and their cultivation practices
- Common cropping system and cropping pattern.

3. Fishery:

- Introduction and economic importance of fish production in Nepal
- Common fish breeds cultivated in Nepal
- Common practices of table fish production
- Fish breeding techniques
- Causative agents, symptoms, prevention and control measure of common fish diseases
- Common fish enemies and their control measure.

4. Horticulture:

- Definition and branches of Horticulture
- Economic importance of Horticultural crops in Nepal
- Present status and scope of Floriculture, Olericulture and Pomology in Nepal
- Classification of fruits based on climatic requirements
- Site selection and orchard lay-out
- Plant propagation, commercial cultivars and nursery management
- Training, pruning and orchard management
- Common plant growth regulators, their application and hazards
- Cultivation practices of commercial fruits, vegetables and flowers
- Harvesting and post harvest technology
- Present status and practices of off seasonal vegetable production in Nepal
- Organic vegetable production kitchen gardening

5. Plant protection:

- Introduction and economic importance of plant protection
- Principle of plant disease control
- Classification of plant diseases
- Common insect, pest, and diseases of agricultural crops
- Methods of insects, pests and plant disease control

- Fungicides and their application
 - Weeds control and Pesticidal hazards
 - Integrated pest management approach and plant quarantine.
- 6. Agriculture extension:**
- Definition and importance of agricultural extension
 - Extension education
 - Extension methods and approaches (PRA, RRA, TNA)
 - Individual, group and mass communication
 - Integrated rural development past and present
 - Leadership and motivation
 - Communication medias
 - Rural youth program/ 4H club
 - Group dynamic, innovation and diffusion process
- 7. Agriculture economics / Farm management**
- Consumer behavior
 - Theory of firm
 - Enterprise selection and scheme development
 - Potential agricultural enterprise for small farmers
 - Farm planning and budgeting
 - Cost – benefit analysis and simple statistical calculation
 - Role of agriculture marketing and existing problem in agriculture market
 - Rural credit and cooperatives in Nepal
- 8. Bee keeping and sericulture:**
- Introduction and economic importance of Apiculture in Nepal
 - Types of honey bees found in Nepal
 - Hive inspection and bee colony management
 - Nuclear bee colony production and bee transportation
 - Bee enemies and their control measure
 - Insect, pest and diseases of bee and their control measures
 - Bee pasture and its management
 - Honey processing, storage and marketing
 - Present status and economic importance of sericulture in Nepal
 - Mulberry cultivation
 - Cocoon production storage and marketing.
- 9. Mushroom cultivation:**
- Introduction and economic importance of mushroom cultivation in Nepal
 - Classification of mushroom
 - Types of edible mushroom
 - Present status and cultivation techniques of mushroom in Nepal
 - Insect, pest and diseases of mushroom and their control measure.
 - Mushroom seed production in Nepal.
- 10. कृषि सम्बन्धी नीति एवं ऐन नियमहरू**
- राष्ट्रिय कृषि नीति, २०६१
 - राष्ट्रिय बीउ विजन नीति, २०५६
 - बाली तथा पशुपंक्षी बीमा निर्देशन, २०६९
 - किटनाशक विषादी ऐन र नियमावली

11. Instructional Skills

- Develop a lesson plan
- Develop a session plan (5D method)
- Demonstrate a skill
- Use basic platform skills
- Give an illustrated talk
- Prepare wall charts / flip charts
- Develop PowerPoint slides
- Develop performance guide
- Develop product rating instrument
- Construct knowledge test
- Develop multiple -choice test items.

12.

कार्यालयमा कम्प्युटर प्रयोग

Microsoft Office (Ms-Word, Ms-Excel, PowerPoint) सम्बन्धी जानकारी

॥ समाप्त ॥